

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 383-386. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuiu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages; ISBN 9781599735023. Also appeared in *Provincia Corvina*, Anul VIII, nr. 30, martie 2004.

Globtrotterul Smarandache ot Gallup

Eugen Evu

Jurnalul lui Florentin Smarandache, *Cum am descoperit America*, focalizat pe anii 1991-93, ne-a ajuns la lectură prin bunăvoința autorului, aflat acum în New Mexico. Apărut la Ed. Abaddaba, acest jurnal este un exotic documentar scris în manieră inconfundabilă, cea mai atractivă ca lectură „de consum”, însă nu depreciativ spun asta, e un mic roman viu, care conține foarte multă Viață. Smarandache fiind un enciclopedic șarmant, cuceritor, ascuțit, scrie din mers, romanul consemnărilor prompte, dintr-un remarcabil efort al acestui „libero” dribleur al paradoxismului, inepuizabil: efortul de a fotografia evenimente și gânduri aforistice, de a ne reda „stop-cadre”, de a bloca fluxul memoriei și a extrage *semnificativ* tot ceea ce merită, din realitatea halucinantă ea însăși.

Scriitorul mi-a atras atenția mereu prin ceva simpatetic, dens, care mustește, freamătă, dincolo de însemnările lui. Umorul lui Smarandache este, repet, cuceritor,

însă el disimulează un temperament grav, care optează pentru persiflare și judecată neipocrită, într-o lume prin care fugе neliniștit, căutându-se, de fapt, *pe sine*.

Paradoxal, Smarandache descoperă nu doar America, ori unele țări vestice europene (a fost și-n Orient!), ci ne redescoperă pe noi, cei pierduți în „*țara tristă plină de umor*” laolaltă bacoviană și ionesciană, via Caragiale... El înțelege cum și de ce s-au perimat în propria ogradă, alde Sorescu, Blandiana, ori suprasaturanții liotă.

Parada personajelor de pe traseul navetist, inclusiv aerian, este aidoma unui film suprarrealist... De fapt, a unui realism necruțător, cu acute ionesciene, justificate, deoarece rinocerismul nu este doar balcanic, ci universal. America văzută critic de Smarandache deși, acolo, avangarda unei societăți de consum, deplorabilă, s-a consumat deja, devorator și derizoriu, lășindu-se spre lume...

Florentin Smarandache, profesor de matematică oltean, ultra înzestrat și inventiv, genial, probat cu jdemii de medalii, atestate academice și cărți care umblă prin lume asemenea lui, scrie cu nerv, simț semnificativ și un special talent al surprinderii grotescului, ca în filmele lui Kusturița: despre el, despre fețele, măștile, păpușile vii,

mai ales cele din lumile „elitare” occidentale, ori de acasă. „Acasă” e pretutindeni, doar *decorul* se perindă, ambulant. Autorul surprinde enorm de multe gross-planuri dintr-o comedie umană-tragică, bizară, în care Individul Universal, de fapt, suportă un fel de massificare cu nimic mai brează decât cea totalitară! Lumea are destin colectiv, însă atomizant.

Autorul nu spune explicit, însă asta *constată*. *Egrogorul* malefic, sau acest ciclotron-destin, egalizator, din care „babanii” sar pentru a recădea în maestrom-ul unei istorii ce desfigurează și prefigurează clonarea implicit paradigmatică, politica devastatoare, individualismul, goana după bani și alienarea „*Făr-a prinde chiar de veste*”, sunt revelațiile superioare ale compatriotului nostru. Smarandache este dezamăgit lucid de această degradare, corupție generală, doar cu alte măști. El scrie pentru a se salva ca ID-entitate și pentru a rămâne demn, tocmai în iadul vesel care ne trambalează acum în istorie. Uneori, el consemnează nițel șovin, nițel resentimentar, dar mereu sincer, mereu caustic, polemic dezavuează tot ceea ce ofensează bunul simț uman... Un moralist iubitor de oameni, de cei vii.

Îmi place foarte mult ce și cum scrie profesorul globtrotter, dincolo de spectacolul în care este și regizor,

și actor, și figurație. Îmi place și îmi impune respect. La extrema lui Goma sau Mihăieș, motivat de aceeași indignare, revoltă, cu alte instrumente, prioritar prin umorul inepuizabil, inteligența cultivată și, de fapt, dragostea morală față de oameni, de cei afini lui, Florentin Smarandache nu poate risca greșeala de a justifica umanul cu aceeași trusă stereotipă. De a se scârbi *de toți*, de a nu mai crede în nimeni! Ar fi... paradoxul ultim al său, bumerangul improvizat din acea cumpănă elastică pe care oltenii poartă cobilița... Un bumerang pe care, la lehamite, ori rimând *bîrfa cu tîrfa* (cu î din i), ar fi păcat să se întoarcă la aruncător. Căci *felul lui de a fi* (pentru mine SUPERB!), sinceritatea și teroarea morală, provoacă și declanșează dușmani... Produce!

Sinceritatea asta, pe care și eu o iubesc, mi-a retezat aproape de tot umbra *capului, în ultimii ani*. Aici, în „țara tristă, plină de umor” (și humor!), darmite colea, în Vălenii de Munte of America!